

A szegedi katonavilág.

(Saját tudósítónktól.) Viszik már a vonatokat a legények elejét. Jókedvűek és harcias hangulatúak és hősi elszántsággal indulnak a harcra. A vasuti kocsikból hangzik a modern kurucnóta:

*Jobbról-balról dörög az ágyu,
Nem félünk a kutya Szerbídtul,
Mert a magyar nem enged,
Mig egy csöpp vére meleg.*

Ezer meg ezer ember kíséri ki a legényeket, anyák, feleségek, apák, gyerekek. Maguk a katonák biztosítják a siránkozó asszonyokat, hogy ne féljenek, mert egy pár hét és vége lesz Szerbiának. Népies nyelven és népies szóvirágokkal juttatják kifejezésre a lelkiükben lobogó lelkesedést:

— Csak úgy nyihogunk a szerbek után, mondja az egyik.

— Ugy belemarunk a szerbekbe, — dupláz rá a másik, mint a kutya a koncra, hogy majd bottal kell bennünket elverni a szerbekről. Másoknak Nikitára meg Danilóra fáj a foguk. Így tréfálkoznak, mókáznak a mi derék legényeink.

Most látjuk csak, mi egy jól megszervezett hadsereg s ha fáj is béke idején a katonaságra költött sok-sok millió, most senki sem tartja haszontalan költségnek és kidobott pénznek. Mindenkinél imponál ez a hatalmas, bámulatos szervezet.

A lelkesedés a háborúért magával ragadja az embereket. Százan meg százan önként jelentkeznek a kaszárnyákban. Hódmezővásárhelyről mintegy kétszázan jelentkeztek az egyik szegedi kaszárnyában olyanok, akik nem voltak katonák. Tegnap este kilenc órakor meg vagy harmincan akartak önként beállni. Éjszakára bentartották őket a kaszárnyában, reggel azután elküldték őket azzal, hogy nincs rájuk szükség.

Az üzleti életben persze bizonyos fokú pangás állott be. Velejárója ez a háborús világnak. Csak a katonai cikkekből nagy a kereslet, egyik-másik üzletben elfogyott már minden ilyenemű cikk. Alig volt valami forgalmuk a vásárosoknak. Azonban a gyerekkardok-, puskák- és csákóknak nagy volt a kellejük, mert már az öklömműi gyerekeket is elfogta a háborús hangulat.

Katonazene járja be esténként a város főbb utcáit. A háborút éljenző és a királygyilkos nációt szidalmazó tömeg követi a bandát.

A kaszárnyák udvarán gyakorlatoznak a pót századok. Gyönyörűség őket nézni, mi csoda precizitással csinálják a doppelneiben rechtz umot. Mintha nem is lettek volna még tegnap, tegnapelőtt civilben.

Panaszos levelek is érkeznek szerkesztőségünkhöz némely lelketlen háziúr ellen. Azzal ijesztgetik a magukra maradt asszonyokat, hogy stájerolnak s aki a magasabb lakbért majd nem akarja megfizetni, annak kívül tágasabb. A panaszkodókat ez uton figyelmeztetjük, hogy az ilyen kufárok ellen forduljanak teljes bizalommal a hatósághoz, mely bizonyára készségesen kel védelmére ezeknek az elhagyatott asszonyoknak, a közönség pedig bizonyára megalkotja véleményét ezekről az uzsorásokról, ha nevük nyilvánosságra kerül.

A mozgósítás óta lapunk híreiről a rendes lappal egyidejűleg külön (és nem rendkívüli!) kiadást adunk. Lapunk ezzel a kevésbé jómódúak részére is lehetővé akarja tenni, hogy az őket érdeklő híreket olvassák, miután a rendes lap ára tíz, a különkiadásé pedig csak kettő fillér. Hiszen alig van család, mely legalább egy tagjával ne volna érdekelve a háborúban, azt hisszük tehát, méltányos és szociális érzékre valló, hogy evvel a külön kiadással lapunkat, melyet ezrével kapkod szét a közönség, mindenkinél hozzáférhetővé tesszük.

Miután ebben a háborús világban minden épkézláb emberre szükség van, ha nem

is harctéren, hanem itthon a hadba szállt legénység pótlására, a szegedi tankerület humánusan gondolkodó főigazgatója, Szele Róbert dr. szombat délelőtt fölkereste Somogyi Szilveszter dr. főkapitányt, hogy a diákok esetleges alkalmazásáról vele konferáljon. A főkapitány Szele Róbert dr. főigazgatónak ezt az érdeklődését köszönettel tudomásul vette azzal, hogy egyelőre a diákokra nincs szükség, amint azonban a diákok alkalmazásának az eshetősége beállna, rögtön fogja erről a tankerületi főigazgatót értesíteni, aki akkor nyílt felhívást fog intézni a szülőknek, hogy diák-gyermekeiket, a középiskola IV. osztályától fölfelé, a köz szolgálatára becsássák. A diákok munkájának az irányítását és felügyeletét a szegedi középiskolai tanárok vállalnák. Megjegyezzük azonban, hogy ez a dolog egyelőre még nem aktuális.

A világhelyzet alakulása.

Berlin, július 30. Rendkívül előkelő forrásból a következőket jelenthetjük:

A kettős monarchiának hadi üzenete Szerbia ellen legalább egy tekintetben tisztázza a helyzetet. *Európa tudja, hogy Bécsben és Budapesten visszavonhatatlanul a fegyverek hatalmára appellálnak.* A teljesen nem tájékozott közvélemény a monarchia lépését új fordulatnak tekintheti, a diplomácia már szombat este óta várta és elkerülhetetlennek tartotta. Miután köztudomású, hogy Ausztria és Magyarország bevonul Szerbiába, nyíltan tárgyalható a kérdés, *mi következhetik most?*

Németország szerepe oly egyszerű és világos, utja oly határozott irányu, hogy tetteit, tanácsait, intézkedéseit csak azok érthetik félre, akik a multban is rendszeresen Berlin békés törekvéseiben kételkedtek. Mit tett eddig a német birodalom?

1. Tudatta a hármasszövetség kormányaival, hogy az osztrák és magyar és szerb konfliktus annyira óhajtott lokalizálása csak akkor érhető el, ha a többi hatalom a *tényleges* beavatkozástól tartózkodik.

2. Részt vett a békét szolgáló tanácskozásokban azzal a megszorítással, hogy *csak oly javaslatokhoz járul hozzá*, amelyeket a vele szövetséges monarchia magáévá tesz.

3. Végül iparkodott és iparkodik befolyását a politikai középpontokban oly irányban érvényesíteni, hogy *a háborús feszültség ne okozzon többé jóvá nem tehető végzetes eseményeket.*

Mindaz, ami a német birodalom részéről eddig történt, belefér ebbe a keretbe és kivétel nélkül *a világbékét* szolgálja. Az orosz és francia sajtó támadásával szemben talán elegendő rámutatni arra a rendkívül kedvező körülményre, hogy *Páris, London és Berlin* komoly körei, ha nem is haladnak teljesen egy uton, soha sem jutottak — legalább eddig — ellentétben. Németország teljesen érti és méltányolja a kettős monarchiának szilárd akaratát, hogy a szerb konfliktus megoldása nem Európa dolga. Berlin tehát csak egy európai konfliktus elhárításán dolgozhatik, mert e tekintetben a monarchia teljesen szövetségesre bízta a diplomáciai tevékenységet, különösen, ha az érdekelt hatalmak Berlinen keresztül keresnek a megegyezés útjait Béccsel.

A különböző jóslatok és föltevések, hogy a válság ma súlyosabb, vagy enyhébb, mint szombat este volt, csak pusztá kombinációkra támaszkodnak. *A helyzet változatlanul súlyos* attól a perctől fogva, amelyben Oroszországnak a szerbeknek kedvező állásfoglalása közismertté lett. Nem is várható, hogy a feszültség a közeli órákban növekedjék, a vagy erejéből veszítsen. *Egyáltalán fordulat, komolyabb, számottevőbb, végzetesebb csak a kettős monarchia első fegyveres ténye után fog elkövetkezni.*

Nők a villamos vasut szolgálatában.

Mindjárt a mozgósítás első napjaiban felhívta a *Delmagyarország* a közönség figyelmét arra az üdvös akcióra, amely a nőknek az egyes kereseti ágakban való alkalmaztatásával óhajtja a mozgósítással számtalan csládra szakadt nyomoron legsürgősebben segíteni. Ennek az akciónak első impozáns eredménye ma mutatkozott. *Rosenfeld Nándor*, a villamos vasut igazgatója ugyanis *öt asszonyt alkalmazott ellenőrnek.*

A HAZAFIAS MAGYAR EGYETEMI TANÁROK.

Budapestről jelenti tudósítónk, hogy a fővárosi egyetemi tanárok *Kmetty Károly* dr. indítványára lelkesedéssel határozták el, hogy öfelségének — a hadsereg részére — följánlják ingyenes szolgálataikat.

A TÁVIRDA ÉS TELEFON RONGÁLÁSA.

A következők közlésére kértek fel bennünket: A posta- és távirdaigazgatóság mindazokat, akik a mozgósítás, illetve a hadiállapot tartama alatt, a táviró és távbeszélő rosszkaratu megrongálói följelentik vagy kipuhatolják, *négyszáz (400) koronáig terjedő jutalomban részesíti.* E jutalmat a tettes elítélése után a posta- és távirdaigazgatóság a följelentőnek nyomban kifizeti.

A SZEGEDI VASUTI MENETREND.

A hadi menetrend életbeléptetése óta tudvalevőleg teljesen megváltozott a vonatok indulásának és érkezésének ideje. Mint már megírtuk, mostan csak postavonatokkal lehet közlekedni és az utasoknak a vasuti jegyen kívül hatósági igazolványt is kell felmutatni. A hatósági igazolványt a rendőrség 7-es számú szobájában állítják ki, ahol eddig már 4000 utas jelentkezett igazolványért. Tájékoztatás céljából az új menetrendet itt közöljük:

Szeged-állomásról indul:

Karánsebes felé reggel 7 ó. 58 p.
Cegléd felé este 7 ó. 03 p.
Arad felé reggel 8 ó. 15 p.
Karlova felé délelőtt 11 ó. 51 p.
Összekötő Rókusra este 7 ó. 00 p.

Szeged-Rókusról indul:

Szabadkára reggel 4 ó. 31 p.
Csabára este 10 ó. 03 p.
Arendőrség eddig mintegy négyezer utazási igazolványt állított ki.

EGY SZEGEDI GYÁR A MUNKÁSOKÉRT.

Amint értesülünk, a *Szegedi Kenderfonógyár* igazgatóságában a tegnapi újabb súlyos események következtében kénytelen-kelletlen felvetődött az a kérdés, hogy vajon egy most már Oroszországgal szemben nem hetekre, hanem hónapokra számítható háború és annak a forgalmat teljesen megbénító hatása folytán *az üzemet folytassa-e* vagy *nem.*

A kérdés az igazgatóság által nem könnyen oldható meg, mert egyrészt arról van szó, hogy egy esetleg hat hónapig tartó háborúval számítva, a gyár, — amely azon körülménynél fogva, hogy munkásai, különösen az ugynevezett mechanikai fonóban legnagyobb részben nőkből állanak, üzemet tulajdonképpen folytathatná, — ez idő alatt nem kevesebb, mint körülbelül 4 millió korona értékű árut állítana elő, ezt a temérdek árut be kellene, hogy raktározza és annak eladását csak akkor kezdené meg, amikor újból normális viszonyok állottak be, másrészt még egy pénzügyileg ennyire szilárdan álló vállalatnál is ez pénzügyi szempontból nagy föladat, mindazonáltal az igazgatóság körében egyelőre és remélhetőleg továbbra is az üzem korlátlan folytatása mellett történt a döntés, még pedig azon *döntő* körülménynél fogva, hogy a mostani időben, amikor a behívottak családjai részére folynak az adakozások, a gyárnak minden áldozatot meg kell hoznia, nehogy 700-nál több munkás ily módon újból kenyér nélkül maradjon.